

VIZMA BELŠEVICA

Patiesi stāsti par

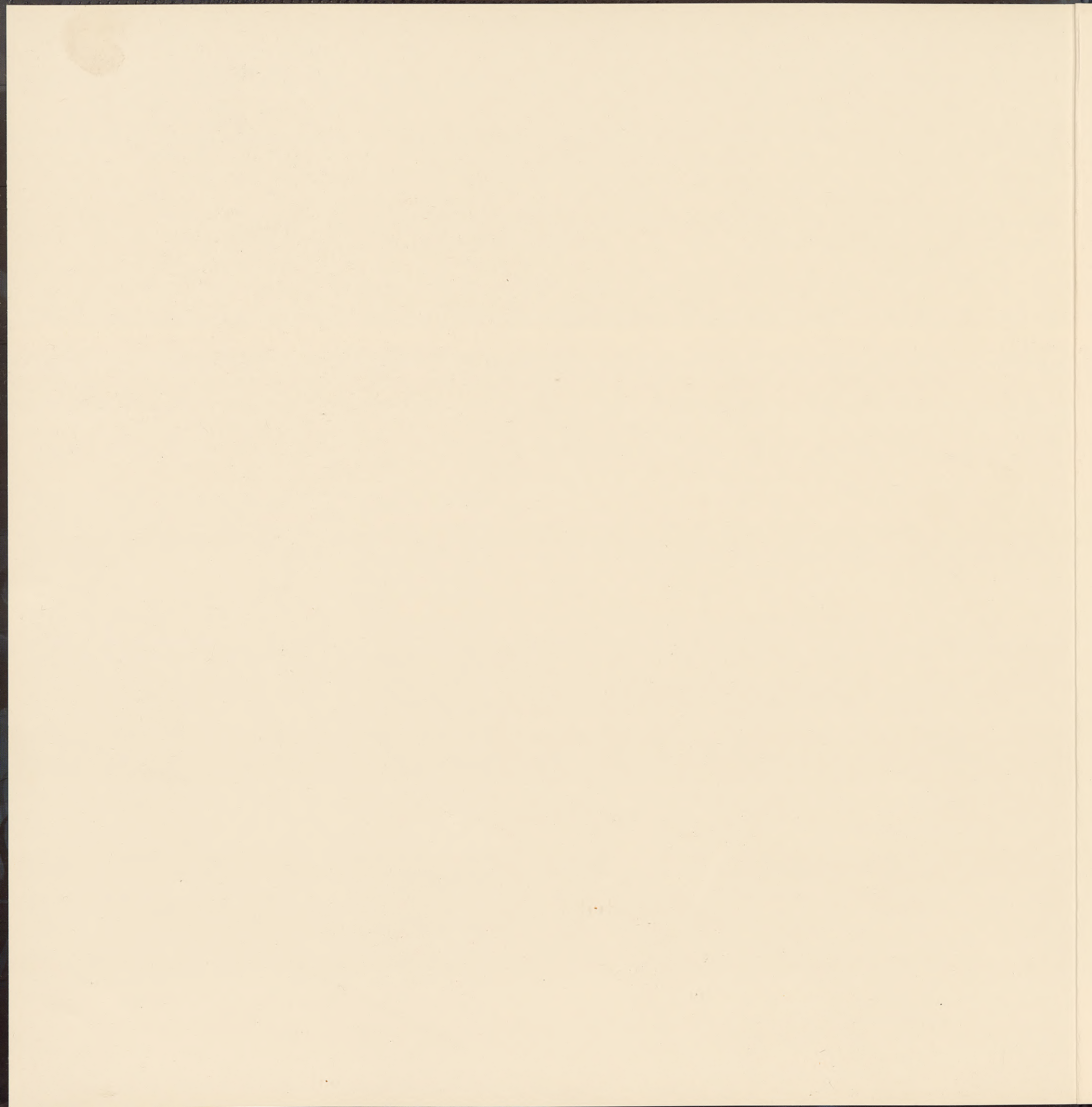
ČINGO BABU,

Giulo Gliemeri un Jūras Karala bēdām

ILUSTRĒJIS REINIS PĒTERSONS

VIZMA BELŠEVICA

paties stāsts par
ČINGO BABU,
Giulo Gliemzi un Jūras Karala bērniem

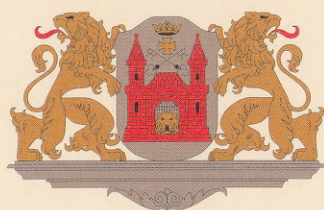
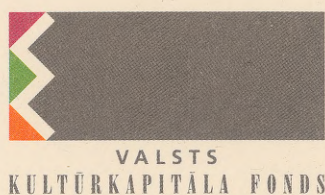
AR MĪLESTĪBU PRET BĒRNIEM, AR CIENU PRET VECĀKIEM

Grāmata tapusi sadarbībā ar Hansabanku – noguldījumu un uzkrājumu ekspertiem

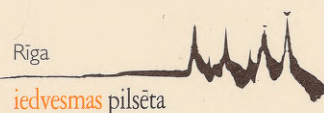

206544

Grāmatas izdošanu atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds un Rīgas Dome

RĪGAS DOME

Redaktore Inese Zandere
Korektore Guna Kalniņa

© Vizmas Belševicas mantinieki, 2007
© Reinis Pētersons, ilustrācijas, 2007
© Modris Brasliņš, dizains, 2007
© *liels un mazs*, 2007

2007-6
L 122

L
821

VIZMA BELŠEVICA

Patiesi stāsti par

ČINGO BABU,

Ģido Ģiemeri un Jūras Karaļa bēdām

ILUSTRĒJIS REINIS PĒTERSONS

Latvijas Nacionālā
bibliotēka

0304036643

ŠAJĀ STĀSTĀ DARBOJAS:

TEICĒJS

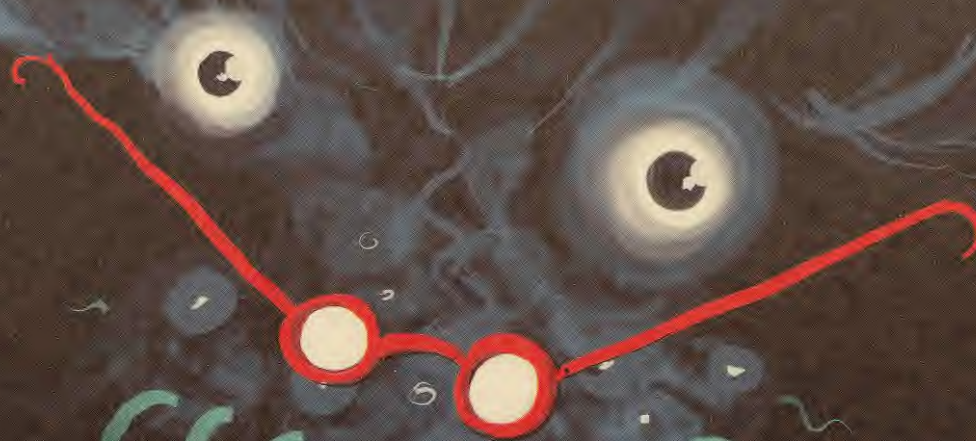
ČINGO BABA

JŪRAS KARALIS

LIELAIS GLIEMEZIS

DOKTORS MEDŪZA

AGENTS KRABIS

HAIZIVJU KOMANDIERIS

ASTONKĀJU KOMANDIERIS

ÜDENSZÁLES

TEICĒJS:

Kāpēc Klusais Okeāns
Tik daudz sāļa ūdens krājis?
Ļaudis runā: Čingo Baba
Esot jūru pieraudājis.

Cik tur taisnības, cik nē,
Stāstīs pasaciņa mana,
Jo ar jūru Čingo Babam
Bija citas darīšanas.

Tiesa gan, viņš asaras
Lēja kā no spaiņa caura.
Klusā Okeāna krastos
Nebij otra tāda bļaura.

Teicēja balsi pārtrauc bērnu rotaļas troksnis un pēkšņas vaimanas:
"Vai-vai-vai vāāāā..."

BĒRNI:

Čingo Baba, kas tev kaiš?
Čingo Baba, ko tu kliedz?

ČINGO BABA:

Viršū skrien... un sit pa pieri...
Nekaunīgais... sētas miets...

BĒRNI:

Čingo Baba, esi prātīgs!
Mietam uzskrēji tu pats.

ČINGO BABA:

Vienmēr es pie visa vainīgs...
Tikai citi... tie nekad...

BĒRNI:

Čingo Baba, nāc ar mums
Krasta smiltīs būvēt mājas!

ČINGO BABA:

Lai man atkal... tā kā vakar...
Nejauks krabis... grābj aiz kājas...

BĒRNI:

Varbūt skriesim sunīšus?

ČINGO BABA:

Protams... lai es sasistos...

BĒRNI:

Paslēpes!

ČINGO BABA:

Nē-ē-ē...

Latvijas Nacionālā
bibliotēka

0307036673

BĒRNI: Ko viņš grib?
Ej nu tādām prasi to!
Čingo Baba, goda vārds,
Mums sāk apnikt tavas gaudas.
Vari pateikt, ko tu gribi?

ČINGO BABA: Tad es labāk... gribu raudāt...

BĒRNI: Nu un raudi, cik tev tīk,
Kamēr pašam neapnīk!

Smiedamies un klaigādami bērni aizskrien. Čingo Baba paraud, pačinkst un apklust.

TEICĒJS: Čingo Baba, nevar būt!
Kāpēc slapjie vaigi žūst?

ČINGO BABA: Ja neviena nav, kas klausās,
Katram garlaicīgi kļūst...
Nevar lāgā paraudāt,
Ja nav žēlotāja klāt.

TEICĒJS: Bet ja acis mani neviļ,
Kāds nāk uzklausīties tevi.
Sprauslādams un krekstēdams
Kāpj no jūras stikla nams.
Tā kā brien,
Un tā kā lien,
Melnus ragus gaisā slien.
Kāju nav, bet tomēr soļo,
Neķerdamies krasta oļos.

ČINGO BABA: Glābiet! Glābiet! Man ir bail!

Čingo Baba trīc. Pār krasta oļiem aizvien tuvāk slīd kaut kas smags un, vecīgi pūzdams, atvelk elpu.

TEICĒJS: Čingo Baba, nebrēc vis,
Tas ir tikai gliemezis!

LIELAIS GLIEMEZIS
(izmisumā): Nelej zemē! Nelej zemē!

ČINGO BABA
(apjucis): Ko?

LIELAIS GLIEMEZIS: Asaras! Neviena no šīm dārgajām pērlēm lai neiet zudībā!
Izlietu ūdeni nevar sasmelt, kur nu vēl izlietas asaras!

ČINGO BABA
(*dusmīgi*): Ko tev vajag no manām asarām?

LIELAIS GLIEMEZIS: Nāks laiks, uzzināsim. (*Svinīgi atklepojas.*)
Jūras karaļa vārdā man uzdots nogādāt tevi zemūdens pilī.

ČINGO BABA: Man bail zem ūdens!

LIELAIS GLIEMEZIS: Tev saka, nelej zemē! Atjēdzies! Jūras karalis maksās tev gabalu
zelta par katru asaru!

ČINGO BABA
(*gražīgi*): Varbūt es negribu gabalu zelta! Varbūt es gribu konfekti!

LIELAIS GLIEMEZIS: Visu, visu dabūsi! Tikai nelej zemē! Braucam uz zemūdens pili!

ČINGO BABA: Bet es tur noslīkšu!

LIELAIS GLIEMEZIS: Nekādā gadījumā! Zem mana jumta tev nedraud nekas,
to vajag saprast! Jūras karalis nebūtu sūtījis gliemezi,
kura jumtā ir kaut mazākais caurums.

ČINGO BABA: Es labāk palikšu tepat.

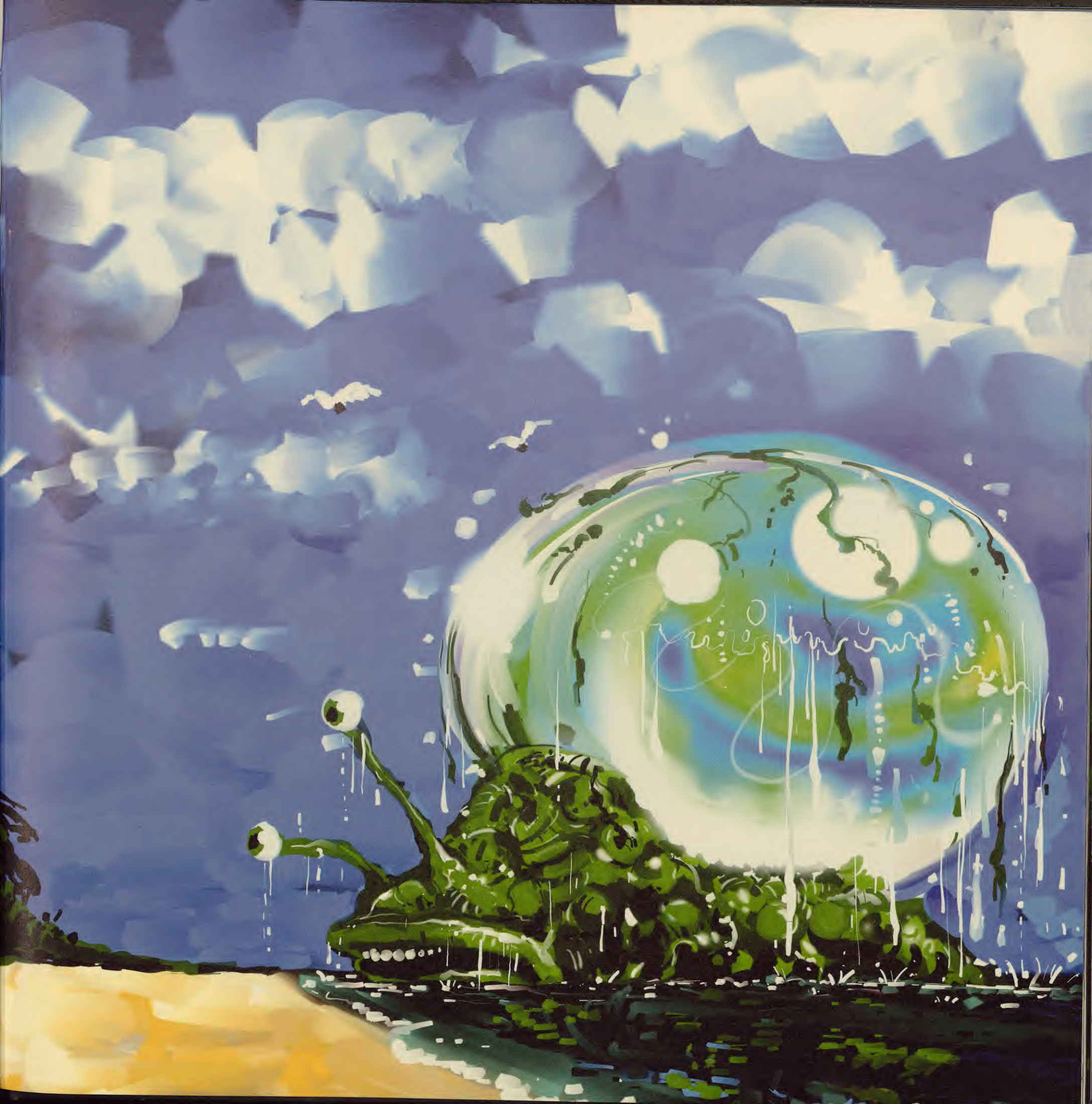
LIELAIS GLIEMEZIS: Tepat! Kur neviens neciena tavu reto, nenovērtējamo
talantu! Kur visi tikai smejas par tavām asarām!

Čingo Baba aiz žēluma pret sevi ieraudas.

Ātrāk! Kāp iekšā! Zelta bļoda jau gaida!

Nošņācoties veras gliemežvāks, iebrēcas Čingo Baba, un vāks atkal aizveras.

TEICĒJS: Lielā gliemežnīca ciet.
Gliemezis uz galmu iet.
Iekšā Čingo Baba šņukst.
Nesējs skriedams elš un pukst.
Jūras sūtnis ļoti steidzas,
Asaras lai neizbeidzas,
Un gar jumtu caurspīdīgo
Ūdens zāles līgot līgo.

Zivis brīnās: kas tas tāds,
Kam deguns melni noraudāts?
Jūras zirdziņi un zuši
Skatās, mutes ieplētuši.
Vecā plekste nāk ar ziņu:
"Ved uz jūras galmu viņu!
Mūsu karaļdēlam vakar
Notikusi kļūme traka.
Lieta nopietna, nudien,
Tāpēc gliemezis tā skrien!"
Prinča glābējs sasniedz pili.
Priekšā stikla vārti zili.
Astoņkāji vārtus sargā.
"Paroli!" sauc balsis bargās.

LIELAIS GLIEMEZIS:

Uz trijiem vaļiem zeme turas,
Un viens no vaļiem — haizivs!
Kāds birokrāts! Pie siļķes spuras!
Vārtus vaļā taisi!

*Čīkstēdami veras vārti. Svinīgi pūš taures, burbuļo ūdens,
aplausos plakšķ plezmas un spuras.*

GALMINIEKU KORIS:

Slava, slava, Čingo Baba!
Lai tev raudāšana laba!
Tam ir zelta bļodas gods,
Kas vislabāk raudāt prot!

ATSEVIŠĶAS BALSIS
(*glaimīgi*):

Cik viņš ir skaists! Cik viņš ir stalts!
Iedomājieties — bez zvīņām, bez spurām,
un tomēr tik labi izskatās!

GALMINIEKU KORIS:

Viņš ir klāt! Viņš ir klāt!
Mūsu princi dziedināt!

KĀDS
(*kopīgā kņadā tīksmīgi
noklabina žokļus*):

Tik burvīgs, apaļš bērniņš, ka taisni apr-rīt gribas!

ČINGO BABA:

Ved mani atpakaļ! (*Dauzās pret gliemeža vāku.*)
Dzirdi! Ved atpakaļ! Man te nepatīk!
Es negribu!

LIELAIS GLIEMEZIS
(čukstus):

Klusāk, nelaimīgais! Kas tev nepatīk? Sargies apvainot
jūras galmu! Pat manām sienām ir ausis!

ČINGO BABA
(arī čukstus):

Kāds nosūdzēs?

LIELAIS GLIEMEZIS:
ČINGO BABA:

Skaidrs! Te visi ir karaļa spiegi.
Ja visi, ko tad viņi spiego?

LIELAIS GLIEMEZIS:

Cits citu. Un pieci tūkstoši tintes zivju pieraksta
katru vārdu uz jūras čūsku ādām.

GALMINIEKU KORIS:

Čingo Baba — urrā! Urrā!
Asaras nāk kaisīt!
Uz trijiem vaļiem zeme turas,
Un viens no vaļiem — haizivs!

Skat mūzika un aplausi.

ČINGO BABA:

Ko man te vajadzēs darīt, Gliemezi?

LIELAIS GLIEMEZIS:

Paklanies jūras līlijām! Viņas jutīsies aizskartas, ja tu neatņemsi
viņu sveicienu! Jūras līlijas ir ļoti atriebīgas. Troņa zālē tu visu
uzzināsi. Skaties, doktors Medūza jau nāk.

ČINGO BABA:

Tas, kas izskatās pēc veca lietussarga?

LIELAIS GLIEMEZIS:

Klusāk, ka tev saka! Taisni posts ar tādu plāpu!

JŪRAS LĪLIJAS
(nošvīkst):

Pierakstīt, ka iebraucējs nosaucis galma medicīnas
padomnieku par vecu lietussargu un Gliemju Maršals
lūdzis runāt klusāk. Izklusās pēc sazvērestības...

DOKTORS MEDŪZA:

Vai man ir tas gods apsveikt ar ierašanos pasaules
labāko raudātāju Čingo Babu?

Čingo Baba izbijies neatbild.

LIELAIS GLIEMEZIS:

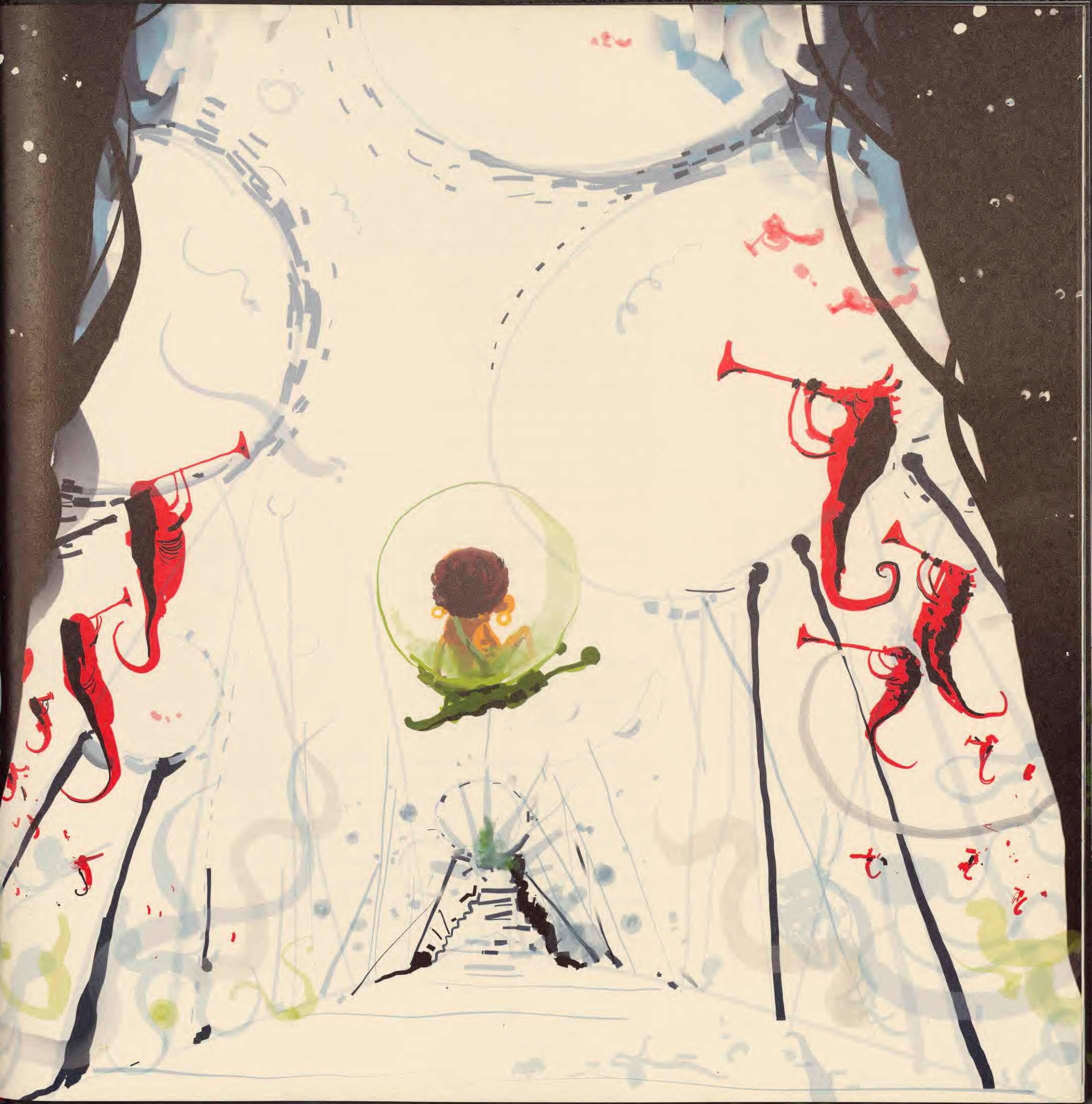
Atvainojiet zēnu, medicīnas padomnieka kungs! Viņš ir apžilbis no
jūsu spožuma. Un vediet mūs ātrāk uz troņa zāli. Dārgais viesis ir
noguris no ceļa, un augstdzimušais slimnieks no gaidīšanas.

DOKTORS MEDŪZA:

Ak, lūdzu, lūdzu, godātais Gliemju Maršal!

Škan taures.

TEICĒJS:

No sudraba un zelta liets,
Spīd pavēlnieka tronis,
Bet lielās bēdās nošķiebies
ir viņa pārļu kronis.
Pie labās plezmas karaļdēls
Kuļ asti sāpēs ļaunās,
Un tiešām noskatīties žēl,
Kā princis vārsta žaunas.
Nav pacietības valdniekam:
Par ilgu nenāk glābējs,
Un lielās dusmās liekas tam,
Ka gliemezis ir krāpējs.
Bet zāles durvis vērties sāk
Jau jūras sūtņa priekšā,
Pie torņa stikla māja nāk
Ar Čingo Babu iekšā.

JŪRAS KARALIS:

Vai tā tu steidzies mūsu bēdās,
Slinkais Gliemju Maršal?

LIELAIS GLIEMEZIS:

Ak, valdniek, man tik viena pēda,
Un tai pašā varžacs!

JŪRAS KARALIS:

Par tādām lietām palikt var
Bez pēdas un bez galvas ar!
Lai doktors diagnozi lasa,
Un viesi klausās, ko mēs prasām.

DOKTORS MEDŪZA:

Būdami izsaukti pie Viņa Augstības Koraļsalu grāfa, Jūraskāpostu barona, Trilobītu hercoga, Zemūdēns valstības prinča Zivziva, sakarā ar viņa pēkšņo saslimšanu, kas dziļi sarūgtina ikvienu no karalistes uzticamajiem pavalstniekiem, galma mediķi konstatēja, ka, uzņemdam barību, Viņa Augstība Koraļsalu grāfs, Jūraskāpostu barons, Trilobītu hercogs un Zemūdēns valstības princis Zivzivs, aprijot kārtējo zvejas laivu, nav pamanījis masta izmērus un augšminētais masts iestrēdzis Viņa Augstības Koraļsalu grāfa, Jūraskāpostu barona, Trilobītu hercoga, Zemūdēns valstības prinča Zivziva rīkles dobumā. Pēc nekavējoši izdarītas operācijas, kuras rezultātā masts izņemts, Viņa Augstības Koraļsalu grāfa,

Jūraskāpostu barona, Trilobītu hercoga, Zemūdēns valstības prinča Zivziva augsti cienītajā un viņa pavalstnieku dievinātajā rīkles dobumā palikušas dziļas brūces. Galma mediķu padome pēc ilgas apspriedes un jūras čūsku ādas ruļļos iegrāmatoto recepšu pārbaudes nākusi pie slēdziena, ka šīs brūces sadziedējamas vienīgi ar vairākkārtīgu skalošanu svaigā cilvēka asaru dziedzeru šķidrumā. Pēc Sauszemes Ministrijas aģentu krabju ziņām, pasaules labākais raudātājs ir šeit klātesošais, visu mūsu godātais Čingo Baba, kas spēj raudāt ne tikai par katru vismazāko iemeslu, bet arī pavisam bez iemesla. Lūdzam mūsu dārgo viesi noliekties pār zelta bļodu un iztukšot tajā savus asaru dziedzerus Viņa Augstības Koraļsalu grāfa, Jūraskāpostu barona, Trilobītu hercoga, Zemūdēns valstības prinča Zivziva izārstēšanai.

GALMINIEKU KORIS:

Slava, slava, Čingo Baba!
Lai tev raudāšana laba!
Tam ir zelta bļodas gods,
Kas vislabāk raudāt prot!

DOKTORS MEDŪZA:

Jūsu augstdzimtība Gliemju Maršal, pieņemiet
zem sava jumta zelta bļodu!

LIELAIS GLIEMEZIS:

Ar vislielāko gatavību, medicīnas padomnieka kungs!

*Šņācot veras gliemežnīca, šķind zelta bļoda, galminieki uztraukti sačukstas,
un vāks atkal aizveras.*

LIELAIS GLIEMEZIS:

Raudi nu, Čingo Baba!

ČINGO BABA

*(mēģina šņukstēt, pāris reizes
iečinkstas un apmulsis saka):* Es nevaru...

LIELAIS GLIEMEZIS:

Kā?! Tu nevari? Atceries sētas mietu!

ČINGO BABA:

Es laikam tomēr pats uzskrēju.

LIELAIS GLIEMEZIS:

Un kā tev tas krabis grāba aiz kājas?

ČINGO BABA:

Viņš jau nepaspēja. Es aizbēgu. Un zem tava jumta
man tagad neviens netiek klāt.

LIELAIS GLIEMEZIS

(saskaišas):

Raudi tūlīt! Citādi es ielaidīšu vākos ūdeni un tu būsi pagalam.

ČINGO BABA: Vai-ai-ai... (*attopas*) Nekā nebij! Jūras karalis tev parādīs!

DOKTORS MEDŪZA
(*satrauktī*): Pa visu šo laiku tikai trīs asaras?

LIELAIS GLIEMEZIS:
DOKTORS MEDŪZA: Medicīnas padomnieka kungs, mūsu augstais viesis nevar paraudāt. Ko jūs runājat?! Vai tas ir īstais Čingo Baba? Pasaukt aģentu Krabi!

AĢENTS KRABIS: Es jau skrienu! Es jau skrienu, ko spīles nes! (*Lielā steigā mutuļo ūdens.*) Jā, tas ir Čingo Baba! Es vakar šim pašam puikam tikai spīli parādīju, un viņš jau bļāva.

LIELAIS GLIEMEZIS: Rādi atkal!

Aģents Krabis draudīgi klabina spīles, bet Čingo Baba smejas.

GALMINIEKU KORIS: Viņš neraud! Viņš negrib!
Ak, bēdas, ko lai darām?
Kā ārstēt jūras princi
No ļaunās kaites varam?

JŪRAS KARALIS: Klusumu! Vai mūsu viesim ir pateikts, ka es par katru asaru maksāju gabalu zelta vai lielu pērli? Lai divas tinteszivis pieraksta katru asaru.

ČINGO BABA
(*smagi nopūšas*): Bez iemesla es nevaru paraudāt...

JŪRAS KARALIS
(*dusmas valdīdams*): Varbūt cienījamais viesis vēlas divus gabalus zelta par katru asaru? Zemūdēns karaliste var to atļauties.

ČINGO BABA: Neko es nevēlos. Un raudāt arī nē. Nemiet prom savu bļodu un laidiet mani mājās.

JŪRAS KARALIS
(*lielā niknumā*): Uz trijiem vaļiem zeme turas,
Un viens no viņiem — haizivs!
Tu, puika, atjēdzies! Ar mums
Nevar jokus taisīt!

AĢENTS KRABIS: Lai Jūsu Augstība man piedod pazemīgu padomu.
Puiku vajag pērt ar koraļkrūmu žagariem. Gan tad raudās.

LIELAIS GLIEMEZIS: Manā jūmtā nav vietas pērējam.

- JŪRAS LĪLIJAS
(švīkst): Pierakstīt, ka Gliemju Maršals iebilda pret sauszemnieka pāršanu...
- AĢENTS KRABIS: Raut viņu laukā! Atdot astoņkājiem!
- DOKTORS MEDŪZA: Ko jūs, ko jūs! Tad viņš noslīks, un kur mēs ņemsim raudātāju. Vajag citādi iedarboties uz Čingo Babas asaru dziedzeriem!
- JŪRAS KARALIS: Nu tad iedarbojies uz dziedzeriem. Ātrāk! Mans dēls cieš! Viņš nevar gaidīt!
- DOKTORS MEDŪZA: Brētliņas! Atnest čūskādu rulli, burts A!
Brētliņām aizskrienot, noburbuļo ūdens.
- JŪRAS KARALIS: Ja puika neraudās, es tevi, Medūza, no galma padomnieka pārceļšu sanitāros! Jūras zvaigznes ordeni nost! Lielo algu nost! Gliemju Maršalam uzplečus nost! Par ierindnieku!
- GALMINIEKU KORIS: Ak, valdniek, jūsu gudrais lēmums
Pat zivi pataisīt var mēmu.
Kunkst princis Zivzivs.
- JŪRAS KARALIS: Viņš mocās! Viņam sāp! Ātrāk! Visam galmam galvas nost! Atdot astoņkājiem!
- GALMINIEKU KORIS: Ak, valdniek, jūsu gudrais lēm... Mēm... mēmums...
Galminieki pārbīlī un apjukumā apraujas. Burbuļo ūdens. Atgriežas brētliņas.
- DOKTORS MEDŪZA
(drudžaini tin grabošo rakstu rullī): A-pē... A-er... A-es... Asaras... Asaru dziedzeri... Tūlīt...
- LIELAIS GLIEMEZIS
(klusī Čingo Babam): Mēģini tomēr paraudāt! Princim patiešām sāp...
- ČINGO BABA
(čukstus): Lai nerij laivas! Mans tēvs arī ir zvejnieks. Es negribu ārstēt princi. Kad viņš būs vesels, aprīs vēl manu tēti.
- LIELAIS GLIEMEZIS: Vai tu nevarētu to visu iedomāties un paraudāt par sava tēva aprīšanu? Tev nemaz nav žēl?

ČINGO BABA: Ja es neraudāšu, Zivzivs nevienu vairs neaprīs.
Ēdīs tikai piena zupas un mannas biežputru.

Lielais Gliemezis smagi nopūšas.

DOKTORS MEDŪZA
(svinīgi): Uz cilvēku asaru dziedzeriem karinoši iedarbojas sīpoli,
ķiploki un rīvēti mārrutki.
Minētie augi izsauc lielu asarošanu.

Galminiekos milzīgs satraukums. Sākas kņada.

GALMINIEKI: Meklējiet sīpolus! Meklējiet, meklējiet rīvētus mārrutkus! Nekāpiet
uz spīlēm! Šausmas! Mana plezna jums nav nekāds ķiploks! Kur aug
rīvēti mārrutki? Citādi mums visiem galvas nost... Ir!... Ir! Laidiet, tā
esmu es, brētliņa! Aprīt, lai nemaisās pa spurām! Citādi mūs visus
astonkājumiem!

Pa starpām skan Zivziva kunkstieni.

ČINGO BABA: Gliemezi, bēgam krastā! Tevi tāpat atdos tiem... nu... ar astonām...
jo es neraudāšu. Aizspiedīšu acis un ne pie kādiem sīpoliem
neraudāšu tam laivu rijējam. Dzirdi, Gliemezi? Glābies pats
un glāb mani!

LIELAIS GLIEMEZIS: Man ne no kā nav jāglābjas! Nekūdi mani uz valsts nodevību, puika!

ČINGO BABA: Bet es saku — tev jāglābjas. Jūras līlijas jau lika tintes zivīm
pierakstīt, ka mums ir sa-zvē-res-tība!

LIELAIS GLIEMEZIS: Nevar būt!

ČINGO BABA: Ir gan. Vai tad tu pats nedzirdēji?

LIELAIS GLIEMEZIS: Manos gados slikti dzird. Tu nepārklaušījies?
Vai tas vārds bija sa-zvē-res-tība?

ČINGO BABA: Jā.

LIELAIS GLIEMEZIS
(nelaimīgi): Tad es esmu pagalam. Par sazvērestību — nāvēssods.

ČINGO BABA: Bēgam! Mums cits nekas neatliek!

LIELAIS GLIEMEZIS
 (*šaubīgi*): Ja man vēl tās varžacs nebūtu... Pēda stīva... Viņi mūs panāks...

ČINGO BABA: Viņi tagad neko nepamanīs. Bēgam!

LIELAIS GLIEMEZIS
 (*apņēmīgi nokrekstas*): Nu tad bēgam arī!

Strauji nošalc ūdens.

DOKTORS MEDŪZA
 (*izmisīgi kliedz*): Valdniek! Jūsu Augstība! Lai viņi izbeidz to traci!
 Sīpoli, ķiploki un rīvēti mārrutki aug tikai uz zemes!

JŪRAS KARALIS
 (*nedzird doktoru Medūzu*): Meklējiet sīpolus! Visiem galvas nost! Meklējiet ķiplokus!
 Lielās algas un ordeņus nost! Meklējiet rīvētus mārrutkus!

DOKTORS MEDŪZA: Valdniek! Valdniek!

JŪRAS KARALIS: Kā tu drīksti raustīt mani aiz astes? Lielo Jūras Zvaigzni nost!

DOKTORS MEDŪZA: Tikai uz zemes aug sīpoli, ķiploki un rīvēti mārrutki, valdniek!

JŪRAS KARALIS: Ko?! Klusumu! Klusumu! (*Galms izmisīgi trokšņo.*) Taurētāji, pūst!
 (*Taures pūš, kamēr galminieki norimstas.*) Atlikt meklēšanu troņa zālē!
 (*Galminieki atviegloti uzelpo.*) Sūtīt kādu uz zemi pēc sīpoliem,
 ķiplokiem un rīvētiem mārrutkiem! Gliemezi!

DOKTORS MEDŪZA: Kur viņš ir?

JŪRAS KARALIS: Aizbēdzis ar visu raudātāju! Kam der mani aģenti krabji?
 Kam der mani žandarmi astonkāji! Atdot krabjiem astonkājus!
 Atdot astonkājiem krabjus!

GALMINIEKU KORIS: Ak, valdniek, jūsu gudrais lēmums...

JŪRAS KARALIS
 (*nepacietīgi*): Vēlāk, vēlāk!.. Haizivis! Zobus kaujas gatavībā! (*Haizivju zobi
 klabina maršu.*) Panākt bēglus un atvest atpakaļ! (*Savu maršu
 ar zobiem rībinot, aizšaujas haizivis.*) Mazie gliemeži! Uz krastu!
 Katrs lai atgādā pa sīpolam, ķiplokam un rīvētam mārrutkam!
 Žigli!

Pīkstēdami aizjoņo mazie gliemeži. Ūdens vārās no steigas.

TEICĒJS: Kas gan paglābs viņus abus,
Gliemezi un Čingo Babu?
Haizivis kā bultas straujas
Mūsu bēgļiem pakaļ šaujās.
Maršals toties vecs un stīvs,
Un no bailēm tikko dzīvs.

ČINGO BABA: Haizivis!

LIELAIS GLIEMEZIS: Tev jaunākas acis! Kur mums slēpties?

ČINGO BABA: Lien te zem koraļkrūma! Plata sprauga!

Draudīga ūdens mutuļošana un zobu klabēšana tuvojas. Nu tā ir klāt.

ČINGO BABA: Par vēlu!

HAIZIVJU KOMANDIERIS: Karaļa vārdā! Jūs esat apcietināti! Sekot mums uz pili!

LIELAIS GLIEMEZIS
(*krekstēdams griežas
atpakaļ*): Viss pagalam...

ČINGO BABA: Stop, Gliemezi! Neej! Viņas tev nekā nevar padarīt!

LIELAIS GLIEMEZIS: Kas tad var, ja haizivs nevar? Runā, kā jau bērns.

ČINGO BABA: Viņām taču vispirms jāapgriežas uz muguras. Haizivis uzbrūk
tikai no apakšas. Un apakšā viņas tev netiek.

HAIZIVJU KOMANDIERIS: Celties peldus, Gliemezi! Būs sliktāk!

LIELAIS GLIEMEZIS
(*atguvies no bailēm, zobgalīgi*): Kur nu vēl sliktāk... Necelšos vis.

ČINGO BABA
(*gavilē*): Haizivis paliks ar gariem deguniem! Haizivīm piestāv!

HAIZIVJU KOMANDIERIS: Viņi apsmej mūsu degunus?! Ar-r-r deguniem r-r-rei-zē!

Atskan pamatīgs rībiens. Iebrēcas Čingo Baba.

LIELAIS GLIEMEZIS: Nebaidies! Mans jumts izturēs.
 HAIZIVJU KOMANDIERIS: Viens - divi - r-r-rei-zē!
Atskan otrs rībiens. Gliemezis tikai noelšas.
 HAIZIVJU KOMANDIERIS: Tu to vēl nožēlosi! R-reizē!
Trešais rībiens. Haizivis bēdīgi noklabina zobus.
 HAIZIVJU KOMANDIERIS: Haizivis! Kaujas ierindā uz pili! Pēc astonķājiem!
 Tie tevi izvilks, Gliemezi!
 LIELAIS GLIEMEZIS
 (smagi nopūšas): Jā, astonķāji mani pat no zemes izraks.
 Pagalam vien esam.
 ČINGO BABA: Tikai uz priekšu! Kamēr viņi attūļāsies, mēs būsīm jau malā.
 LIELAIS GLIEMEZIS
 (krekstēdams
 dodas tālāk): Un pēc tam? Kur es palikšu?
 ČINGO BABA: Tu dzīvosi mūsu dīķī.
 LIELAIS GLIEMEZIS
 (skumīgi): Es nevaru bez jūras ūdens.
 ČINGO BABA: Zini ko? Klintīs ir tāds mazs līcītis, kur haizivis un
 astonķāji netiek iekšā. Akmeņos nav tik platu spraugu.
 Bet tevi mēs ar puikām pārnesīsim pāri klintīm un
 ielaidīsim ūdenī. Es pie tevis katru dienu nākšu ciemos.
 Gribi?
 LIELAIS GLIEMEZIS: Krabji tāpat uzzinās.
 ČINGO BABA: Viņi pateiks Jūras Karalim, ka tu tur dzīvo. Nu un tad?
 Karalis tev netiks klāt.
 LIELAIS GLIEMEZIS: Tas gan...
Ūdens sāk smagi guldzēt. Skaņa tuvojas.
 ČINGO BABA: Vai tur nenāk?..

ZIVIR,
MZKRAJET
MATLIEMI

LIELAIS GLIEMEZIS: Astonkāji. Redzi nu, viņi nemaz nav tik tūlīgi.

ČINGO BABA: Lien ātrāk ūdenszālēs! Varbūt nepamanīs!
(*Lielais Gliemezis pukstēdams lien.*) Klusāk! Viņi sadzirdēs.

Brīdi dzirdama tikai ūdenszāļu līgošanās. Atkal guldz ūdens un skan neskaidri vajātāju saucieni.

TEICĒJS: Šoreiz ūdenszāles zaļas
Abiem patvērumu sniedz.
Zālēm nav nekādas daļas,
Ko tie vajātāji kliegz.
Galma rūpju dēļ nevienam
Nenāk prātā traci celt.
Gliemeži te lien kur lienams,
Zivis, kur tām peldams, peld.
Zāles aug, kā viņām augams,
Toties jūras tauta prot,
Tos, kas nākuši pa draugam,
Briesmu brīdī nenodot.

ASTONKĀJU KOMANDIERIS: Ūdenszāles! Jūs redzējāt lielo Gliemezi? Kur viņš aizgāja?

ŪDENSZĀLES: Uz otru pusi... uz otru pusi...

ASTONKĀJU KOMANDIERIS
(*aizdomīgi*): Kas tur kustējās?

ŪDENSZĀLES: Mēs pašas... mēs pašas...

ASTONKĀJU KOMANDIERIS: Vai tik jūs man nemelojat? Sargieties! Ar saknēm izraušu!

ŪDENSZĀLES: Nemelojam... nemelojam...

ASTONKĀJU KOMANDIERIS: Apkārt griezties! Bet viens paliks tepat un sargās.

Dzirdams, kā aizpeld astonkāju bars un grozās atstātais sargs.

ŪDENSZĀLES: Aijā žūžū, astonkāji,
Dienasvidus klāt...
Aijā žūžū, nav neviena,
Kas nāks modināt...

Astonkājis skaļi nožāvājas.

ŪDENSZĀLES: Aijā žūžū, tas ir miedziņš,
Kas tev acis grauž.
Visi labi astoņkāji
Dienasvidu snauž...

Astoņkājis krāc.

ŪDENSZĀLES: Viņš guļ... Viņš guļ...

ČINGO BABA
(čukstus): Bēgam nu! (*Lielais Gliemezis rāpjas uz priekšu. Astoņkājis krāc.*)
Uzmanīgāk! Tu uzkāpsi viņam uz kājas.

Draugiem aizbēgot, klusi nošalcas ūdens. Astoņkāja krākšana palikusi aizmugurē.

TEICĒJS: Lielais Gliemezis iet tālāk,
Vai tur akmeņi, vai smilts.
Dzelmes zilums kļuvis blāvāks,
Ūdens jau pavisam silts.

ČINGO BABA
(priecīgi): Krasts, Gliemezi! Krasts!

TEICĒJS: Trakais ceļojums ir galā.
Draugi nonākuši malā.
Sprauslādams un krekstēdams
Kāpj no jūras stikla nams.
Tā kā brien,
Un tā kā lien,
Melnus ragus gaisā slien.
Kāju nav, bet tomēr soļo,
Neķerdamies krasta oļos.
Kā var staigāt pamats kails?

BĒRNI
(kliedz): Glābiet! Glābiet! Mums ir bail!

Šņācot atveras gliemežnīca.

BĒRNI
(sauc cits caur citu): Čingo Baba?! Nu, ko tu... Noteikti kāds cits...
Čingo Baba vienmēr noraudājies, bet šim te acis sausas...
Čingo Baba arī būtu baidījies no tik liela gliemeža...
Vēl vairāk par mums... Un kā viņš būtu blāvis!

ČINGO BABA: Tas esmu es, goda vārds!
BĒRNI: Kāpēc tad tu neraudi, ja tu esi tu?
ČINGO BABA: Ar raudāšanu var nonākt lielās nepatikšanās.
BĒRNI: Kādās?

Čingo Baba klusi un steidzīgi čukst.

BĒRNI
(*no brīnumiem
pa reizei ievaidas*): Aprijis mastu!... Pēc veca lietussarga?! Veselu bļodu?... Briesmīgi!

TEICĒJS: Pēc jautājumiem: "kas?" un "kā?"
Nāk stāstīšana gara.
Bet mēs tur paši bijām klāt,
Un neklausīties varam.
Mēs zinām, kādas briesmas draud,
Tiem, kas par katru nieku raud.

Grāmata iespiesta SIA *Jelgavas tipogrāfija*
uz *Arctic the Volume* 150 g/m² papīra

ISBN 978-9984-9846-7-4

OBLIGĀTĀS
EKSEKŪS

57-

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0307036673

2007-6
L 122

Vizmas Belševicas bērnu luga par mazo pinkšķi Čingo Babu uzrakstīta sen, bet grāmatā tiek publicēta pirmoreiz. Vai raudulīgais puisītis, kas pinkšķ par katru nieku, lies asaras pēc Jūras Karaļa pavēles? Ar tām var izārstēt briesmīgo princi Zivzivu, kas sadūris rīkli ar mastu, rīdams zvejnieku laivas. Čingo Babas tētis ir zvejnieks. Un ja nu Zivzivs izārstējies norīs arī tēti?

